

vino mora odstraniti. Pri izreji molzne govedi veljajo ena in ista pravila, kar se tiče vzdrževanja zdravja, njih natančno izpolnvanje je porok dobrega vspeha; posebno velja to o enakomernem krmenji, čistem zraku, suhem in snažnem hlevu ter o skrbi za snaženje kože.

Gospodarstvo na kraških pašnikih.

Znano je, da se je pričel s pomočjo vlade Kras pogozdovati in se uže obstoječi gozd pod kaznijo ne sme opustošiti. Samo s pašniki z drevjem zaraščenimi sme delati vsak, kar hoče, in ni se mu bati najmanjše kazni.

Če se pomisli, da so bili z drevjem zaraščeni pašniki tudi gozdi, kateri so se polagoma pustošili in v pašnike spremenili, bodo tudi ti pašniki Kras postali. Torej se čudimo, da pašniki niso pod nobeno postavo in sme na njih vsak po svoji volji gospodariti.

Zaradi tega se pa tudi na enakih pašnikih divje gospodari, to se pravi, kakor bi žito žel, naposled štori kopljejo, kozé pasejo, z eno besedo, z vso silo dela na to, da se prej ko prej v Kras spremené.

Kdor je uže Kras pogozdoval, mu je znano, koliko truda in stroškov prouzučuje, predno se ga le nekaj oralov dobro z drevjem zašadi in zarase. Vsemu temu bi se deloma v okom prišlo, če bi se z drevjem zaraščeni pašniki ne pustošili. Tam ne bilo bi treba z velikimi stroški in trdom drevja saditi, samo to bi se moralo doseči, da bi se uže z drevjem zaraščeni pašniki ne pustošili. *)

Pogozdovanje Krasa z lešniki.

Poročalo se je o svojem času v „Novice“, da so lansko jesen v raznih krajih na Krasu 17 litrov lešnikov za poskušnjo vsadili.

Meseca avgusta sem te nasadbe pregledaval in zapazil, da je ravno v tem času skoro polovico lešnikov poginilo. Kalili so skoro vsi, a meseca julija se zbog vročine posušili.

Lešniki ljubijo globoko, frišno in gnojno zemljo, če je prav skalnata, na Krasu tega nimajo, ker tukaj so plitva, peščena in izsesana tla. Videli bomo, kako se bode ostalo leskovje razvijalo. Ko enkrat toliko odraste, da sad rodi, potem se naglo samo zaploduje.

Namen tega sajenja je, v senci in zavetji leskovine tako gozdno drevje izrejati, katero noče na izsesanih in na burji izpostavljenih tleh rasti.

Neumno je toraj govorjenje, da bode vlada Kraševcem leskove gozde izrejala.

Občni zbor c. k. kmetijske družbe kranjske

21. novembra l. 1883.

(Dalje.)

Gospod poročevalec Robič poroča dalje: Na željo podružnice v Kranjski Gori: naj bi centralni odbor

*) V krajih, kjer so pašniki na brdskih tleh, se postavno za zdaj ne more nič storiti, kjer se pa na belem kamenji nahajajo, se radi pokrasijo, je toraj dolžnost dotičnih političnih oblastij, ž njimi ravno tako kakor z gozdi postopati. Pri napravi postave za pogozdovanje Krasa moralo se bode posebno na to gledati, da se bode živina kolikor toliko v hlevu krnila, kar se bode lahko doseglo, če se pomisli, da se zdaj na tisoče voz sena iz Krasa v Trst prodá. Vred.

imel v zalogi dobro deteljino in travino seme, da bi ga potem kakor rigajsko lanéno seme po znižani ceni oddajal kmetiskim gospodarjem, prosil je odbor v proračunu o podporah 1884. leta za tega voljo 200 gold. državne podpore, in čakati je o tem še odloka sl. c. kr. ministerstva poljedelstva.

Kar se tiče predlogov podružnice v Novem mestu:

- Tangento centralnega odbora pri doneskkih družabnikov, ki je sedaj določena od 2 gold. na 1 gold., znižati do 50 kr. O tem more skleniti samo občni zbor in posamesnim podružnicam se ne dovoljuje nikaka izjema, a ta predlog ni splošen, temveč stavl se je le za podružnico novomeško;
- delati na to, da se ustanovi v Ljubljani trgovska in obrtna šola, in
- v Novem mestu poljedelska šola.

Ker je dežela uže dobila potnega učitelja poljedelstva, katerega plačuje država, in ker imamo trgovsko šolo, ki je na dobrem glasu ter odprta vsakemu, zato centralni odbor ni storil zaradi tega nikacega koraka, kajti kakoršna je stvar, bilo bi vse prizadetje brezvpešno in poskusiti bi se moglo samo potem, da je kaj takošnega pravilno ukrenil občni zbor.

- Storiti, da bi se odpravila prepoved o trženji s koreninastim trsjem znotraj Kranjskega.

Dotično prošnjo je sl. c. kr. ministerstvo poljedelstva z ukazom 20. marcija meseca 1883. l. št. 3486/679 kar naravnost zavrglo, o čemer se je poslalo novomeški podružnici poročilo, a poslala se jej je z dopisom dne 3. aprila meseca t. l. št. 980 tudi dotična rešitev predlogov a, b in c.

O željah podružnice metliške:

- delati na to, da se napravi na Dolenjskem železnica;
- naj se ukaže potnemu učitelju, da pride tjakaj razlagat o trtni uši;
- da se dobodi seme ameriških trsov, katero naj se razdelí;
- delati na to, da bi se postavil zopet živinozdravnik;
- donesek učiteljem znižati na 1 gold. in vse povabiti, naj pristopijo družbi.

O tem se poroča:

ad a). Da je centralni odbor utemeljeno peticijo o napravi železnice po Dolenjskem na više mesto oddal uže 5. dne februarja meseca 1880. l. št. 76 ter prosil poslanca gospoda Viljema Pfeiferja, naj to za Dolenjsko prevažno vprašanje spravi v sl. poslansko zbornico. Ker je bilo vse poskušanje brezvpešno in ima ta predmet priti v obravnave letošnjega deželnega zbora, zato se ni storil zdaj nikakoršen drug korak, dokler ne bodo znani letošnji ukrepi deželnega zbora.

ad b). Gospod potni učitelj se je odposlal v tamošnji kraj, toda uvidelo se mu je koristneje, da podučuje o drugih predmetih, ker je o trtni uši uže prejšnja leta predaval mnogo potov gospod Rihard Dolenc ter so se podružnici poslali tudi podučni spisi o tej kvarljivki.

ad c). Kar se tiče te točke, prosil je centralni odbor 1881. l. z vlogo 7. dne januarja omenjenega leta grozdnega semena pri sl. c. kr. ministerstvu poljedelstva, a dobil je od njega z ukazom 9. dne februarja meseca 1881. leta št. 485/56 odlok, da se doslé ni še pokazalo, če je ameriško trsje toliko varneje pred trtno ušjo in bi se zavoljo tega moglo priporočati za nasájanje, ali da se je vendar poslalo vinárskim šolam v Klosterneuburgu, Mariboru, Slapu, Gorici in Št. Mihelu takšno grozdno seme, zategadel je počakati, kako se obnesó poskušnje ž njim.